

PC World

1999. október

Microsoft Windows 98

magyar nyelvű változat

Szolgáltatási útmutató I.

Készítette: Móricz Attila

<http://www.moricznet.hu>

Előszó

A napi számítástechnikai feladatok elvégzéséhez sokszor túl nagy és túl bonyolult programokat használnak még azok is, akiknek az egyszerűbb elemek kezelése is nehézséget okoz. Ez pedig csak annak tudható be, hogy a rohanó világunkban a programok megtanulására már nem szánnak elég időt.

Ezért most olyan oldalról próbálom bemutatni a Windows 98-at, ahonnan kevesen nézik. Olyan feladatokat válogattam össze, amelyek sok felhasználónál előfordulnak, de annak megoldására valamilyen nagy irodai vagy grafikai alkalmazást használnak, pedig egyszerű eszközök az operációs rendszer szintjén is elérhetők lennének.

Olyankor persze szidják a programot, a gépüket, mert lassú, mint a csiga, pedig lehet, hogy be kellene érniük az egyszerűbb és sokkal gyorsabb programokkal.

Fontos az is, hogy a számítógépünket megtanuljuk használni. Amíg külön határidőnaplót, papírfecniket hordunk a táskánkban, és nem egy floppylemezt, amelyen minden szükséges adat megtalálható, addig még van mit tanulnunk. Ezért az itteni tippekkel az volt a célom, hogy a figyelmet ráirányítsam a „számítógépre”, az operációs rendszer adta lehetőségekre, hogy megtanuljuk valóban használni a gépünket.

A tippek kipróbálásához csak az operációs rendszerre van szükségünk, ami mindenhol elérhető. Ezért ha olyan programokkal dolgozunk, ami mindenhol megtalálható, akkor nem lesznek gondjaink, bárhová is kerülünk a munkánk során.

Móricz Attila

<http://www.extra.hu/moricz/>

<http://www.moricznet.hu>

Tartalomjegyzék

Dokumentumkezelés	3
Felhasználói tippek gyűjtése.....	3
Feljegyzések készítése.....	6
Formázott levél készítése	8
A weblapok alkalmazása	9
Képek kezelése.....	13
További megjelenítők.....	17
A rendszer újabb szolgáltatásai	19
Eszköztárak a Tálcán.....	20
Dokumentumok az Aktív Asztalon	21

Ábrajegyzék

1. ábra: Egy sablonokat tartalmazó mappa rendezett megjelenítése	4
2-3. ábra: A fájl tartalma és tulajdonságai	5
4. ábra: Rejtett képtár a Windowsban	12
5. ábra: Saját súgófájl vagy akár képtár, netán weblaptár	13
6. ábra: Eldugott programfájlok a Windows mappájában	19
7-8. ábra: Az Asztal eszköztárról az egész gépünk bejárható (IE 4 és 5)	21
9. ábra: Mappa megjelenítése az Aktív Asztalon	22
10. ábra: Még a megjelenített mappa tartalma is „aktív”	23

Dokumentumkezelés

A számítógépünk akkor van a legjobban a segítségünkre, ha minden vagy majdnem minden információt a számítógépünkben tárolunk, mert onnan gyorsan, és egyszerűen elő tudjuk hívni azokat. Ha még mindig kis irkapapírokra írjuk az elintézendő feladatainkat, akkor van még mit tanulni a számítógéphasználat terén. A továbbiakban olyan tippet olvashatnak, amelyek a mindennapi feladatokhoz adnak olyan megoldásokat, amelyekhez elég a Windows 98 is.

Felhasználói tippek gyűjtése

Ha úgy alakulnak a körülményeink, hogy előreláthatólag tartósan egy elavult számítógépen kell dolgoznunk, amelyen megfelelő szinten csak a régi programokkal tudunk dolgozni, akkor sem kell lemondanunk bizonyos szolgáltatásokról. Ugyanis az újabb változatú programok sokszor olyan szolgáltatásokat nyújtanak, amelyeket az előző változatba is be lehetne építeni, vagy más, egészen egyszerű módszerekkel is kiválthatók.

Például a következő fejezetben leírt üzenetküldési módszer egyszerűen megvalósítható a **Posta** és a **Postahivatal** telepítése nélkül is. E két utóbbi program futtatása a régebbi, főként a kevesebb memóriával rendelkező számítógépeken komoly problémát jelentett. Viszont a programok szolgáltatásait más módszerekkel is egészen egyszerűen kiválthatjuk.

A módszer előnyei:

A kisebb programok, egyszerűbb dokumentumok kezelése sokkal könnyebb, mint például az Office 2000 megismerése, mert az már eleve olyan sok szolgáltatást tartalmaz, hogy mire mindet megtanuljuk, megérkezik a következő változat.

Ha a nagy programokban elvégezhető feladatokat a kis programokkal már begyakoroltuk, akkor csak a megvalósítás módját kell megtanulnunk! Ez pedig nagyon nagy segítség. Már maga az a tény, hogy találkozókat, fontos információkat nem fejből tartunk, és nem kis papírkákra írogatjuk fel, hanem a számítógépben tartjuk ezeket, és ott is keressük mindig, már ez egy nagy előrelépés. Ha egyszerre kellene ezeket az új szokásokat felvenni, és alkalmazni egy új programban, akkor azt nem biztos, hogy meg tudnánk valósítani. Így a saját terheinket csökkenthetjük, és végül is éppen ez a cél, nem pedig az ellenkezője!

Források:

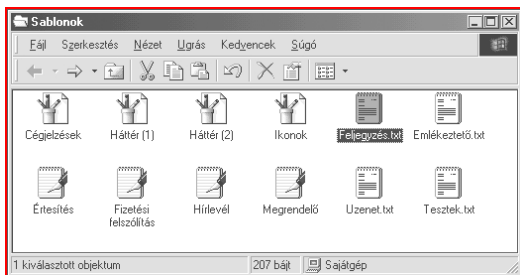
Ezért például ha Windows 95-öt használunk, akkor is elolvashatjuk az újságok Windows 98-ról írt cikkeit, megismerkedhetünk azokkal az újabb programokkal, amelyek telepítésére nincs lehetőségünk. Olvassuk el azokat a szakkönyveket, amelyek komoly irodai vagy grafikai alkalmazásokat ismertetnek, még ha azokat mi nem is fogjuk használni a közeljövőben. Ezután a megismert szolgáltatásokat próbáljuk megvalósítani a saját régi rendszerünkben, és kisebb fogyatékoságokkal ugyan, de lehet, hogy sikerülni is fog.

A módszer előnye, hogy megtanuljuk „használni a számítógépünket”, ami még azokról sem mondható el igazán, akik rendelkeznek gyors géppel, és komoly irodai alkalmazásokkal. Ha viszont eljön a „mi időnk is”, akkor már gyakorlatlan tudjuk használni a rendelkezésünkre álló szolgáltatásokat.

Tipp példa:

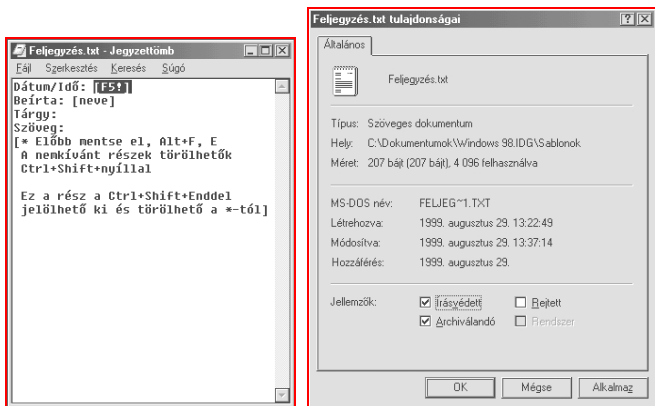
A Word szövegszerkesztők egyik előnye, hogy sablonok használatával egyszerűbben elkészíthetjük a dokumentumainkat. Ez a **Jegyzet**omb, a **WordPad** és a **Paint** programoknál nincs meg, míg a **FrontPage Express** is csak kevés sablonnal rendelkezik. A módszert viszont alkalmazhatjuk a felsorolt programoknál is, ha tudjuk, hogy a Word hogyan jár el.

A Word úgy hoz létre új dokumentumot, hogy a sablonból kimásolja a formázott szöveget és a stílusokat az új dokumentumfájlba, és kezdhetjük a munkát. Ha leegyszerűsítjük a feladatot, akkor egy meglévő, félig elkészített levélről készül egy másolat. Ez pedig egyszerűen elvégezhető akár a Windows 95-ben is.

1. ábra: Egy sablonokat tartalmazó mappa rendezett megjelenítése

Hozzunk létre különféle „sablonokat”, vagyis olyan szövegfájlokat, amelyek tartalmazzák a legfontosabb szövegrészleteket, céglogót csatolva (*WordPad esetén*), és állítsuk át a fájlok attribútumát írásvédetté. Ehhez kattintsunk a mappában a fájlra a jobb egérgombbal, és válasszuk ki a **Tulajdonságok** parancsot. Az **Általános** lapon a jellemzők között kapcsoljuk be az **Írásvédett** kapcsolómezőt.

2-3. ábra: A fájl tartalma és tulajdonságai

Amikor egy *feljegyzést* akarunk készíteni, akkor nyissuk meg az ahhoz szükséges *Feljegyzés.txt* fájlt, és mentjük is el azonnal. Mivel a fájl írásvédett, ezért csak a **Mentés másként...** parancs használható, így létrehoztunk egy olyan új dokumentumot, amelyben a feljegyzéshez szükséges alapadatok megtalálhatók.

Ha a fenti példa szerint járunk el, akkor a *Dátum/Idő* sorban duplán kattintunk az „[F5!]”-re, amit így egyszerre kijelölünk, és a másik kezünkkel megnyomjuk az F5 billentyűt, mire a program beírja a dátumot. Utána a többi „mezőnél” szintén kijelöljük a „[,]” jelek közé írt utasításokat, megszívleljük, majd végrehajtjuk azokat. Ezzel kész egy feljegyzés.

Ezzel a módszerrel megvalósítottuk azt a szolgáltatást, amely csak a komolyabb irodai alkalmazásoknál áll a rendelkezésünkre, mi viszont csak az operációs rendszer elemeit használtuk fel.

Feljegyzések készítése

A *Jegyzettömb* program egy rendkívül egyszerű szövegszerkesztő, amely pontosan arra alkalmas, hogy a kezdő felhasználók megtanulják a szövegszerkesztés alapjait. Egyszerű feljegyzéseket már nem az irkapapírokra írjuk, hanem a számítógépünkbe, így nem veszik el semmi. A nagyobb irodai programcsomagok pedig korszerű megoldásokat kínálnak a továbblépéshez.

Tipp:

Érdemes legalább két külön `TXT`-fájl készíteni, és megjeleníteni az Aktív Asztalon. (Lásd külön fejezetben.) Az egyikben az elintézendő feladatokat soroljuk fel, a másikban az elintézett feladatokat tároljuk dátummal, esetleg időponttal bevezetve. Ha egy feladatot elvégzünk, akkor azt a bejegyzést a vágólapon keresztül átmásolhatjuk a `Fontos.txt` fájlból a `Kész.txt` fájlba, ahol az `F5` billentyűvel automatikusan beszúrhatjuk az aktuális dátumot és az időt.

Tipp:

Helyi hálózatban üzenetküldésre is lehet használni a kis jegyzeteket egy rendkívül egyszerű módszerrel.

- ☞ Osszuk meg egy üres mappánkat, vagy válasszunk ki egy mindenki által elérhető hálózati mappát.
- ☞ Hozzunk létre egy új szöveges dokumentumot ebben a mappában.
- ☞ Nyissuk meg a Feladatütemezőt (Lásd jobbra lent a Rendszertálcán),
- ☞ Dobjuk a fájlt a Feladatütemező mappájába,
- ☞ Enterrel nyissuk meg a tulajdonságait, és állítsuk be a következőket:
- ☞ Ütemezés / Naponta 7:00 / Speciális gomb / Feladat ismétlése; Minden 1 perc; Ismétlése 24 óra 00 perc.

Futtassuk a feladatot próbaképpen, majd töröljük a fájlt. Ha bárki ebbe a mappába bemásol (egérrel bedob) egy ilyen nevű fájlt, akkor azt egy percen belül a mi **Feladatütemező** programunk meg is nyitja nekünk. Az üzenetet elolvasás után töröljük, vagy a tartalmát másoljuk át a saját Fontos.txt fájlunkba, amit az Aktív Asztalunkon tartunk, ahol az mindig látható. Ha a Feladatütemező nem találja a nevezett üzenetfájlt, akkor nem küld üzenetet, nem történik semmi, így ez a módszer kifejezetten diszkrét.

Mivel csak egy szöveges fájl megnyitásáról van szó, ezért a módszer „erőforrásigénye” szinte a nullával egyenlő. Ha viszont állandóan futtatunk bizonyos programokat (*Outlook Express, webböngésző...*), akkor az üzenet formátuma olyan is lehet, amit az illető programok meg tudnak jeleníteni.

Továbblépési lehetőségek:

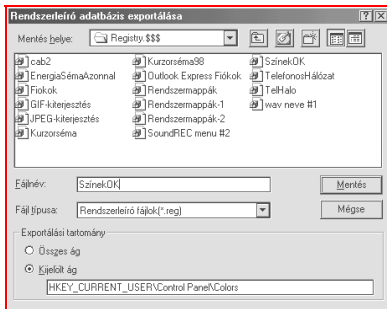
1. Ha a **Posta** programot állandóan futtatjuk, akkor már csak egy helyi **Postahivatalt** kell telepíteni (*Lásd Vezérlőpult; Windows 98 CD-ről külön telepítendő*), és szabályos helyi levelezést folytathatunk.
2. A feljegyzések, elintézendő feladatok tárolására, naplózásra a Microsoft **Outlook 98 / 2000** programok nyújtanak tucatnyi kényelmes megoldást.
3. A helyi Postahivatal nagyobb igények esetén lecserélhető egy **Exchange** szerverre, amelyet **Windows NT-n** tudunk futtatni. Ebben az esetben további szolgáltatásokat vehetünk igénybe.

Tipp a tippekhez:

Itt a PC World hasábjain is gyakran jelennek meg tippek, amelyek a **Rendszerleíró adatbázisban** való módosításokra buzdítanak bennünket. Azonban az ilyen beállításokat újra el kellene végezni, ha a rendszert újratelepítjük, illetve ha azt másik számítógépen is el szeretnénk végezni.

Ezért soha ne közvetlenül a **Regedit.exe** programba írjuk a módosításokat, ha nem a következő lépéseket kövessük:

1. Indítsuk el a **Regedit.exe** programot, és nyissuk ki azt az ágot a bal oldali fa-nézetben, amelyekre a **tipp** hivatkozik.
2. Nézzük meg, hogy megtalálható-e a módosítandó beállítás.
3. Utána viszont válasszuk ki a **Rendszerleíró adatbázis exportálása...** parancsot a menüből, ahol az **Exportálási tartomány** a **Kijelölt ág** legyen.

4. ábra: A módosítandó elemet előbb mindig gondosan mentjük el

4. Adjunk neki egy hosszú nevet, amelyből kiderül, hogy mit tartalmaz ez a fájl. Egy kifejezetten erre a célra fenntartott mappába mentjük el, és a név végére tegyünk egy „(old)” jelzést, amiből kiderül, hogy ezek az eredeti adatok.
5. Másoljuk le ezt a fájlt. Az Intézőben állva nyomjuk meg a `CTRL+C` és a `CTRL+V` billentyűkombinációkat, majd módosítuk `F2`-vel a nevét, vagyis töröljük belőle az „(old)” jelzést és a „**Másolat -**”-ot.
6. Utána nyissuk meg szerkesztésre (*helyi menü / Szerkesztés*), és a *Jegyzettömb* program fogja megnyitni, mivel ez is egy szövegfájl.
7. Itt írjuk be azokat az új értékeket, amiket olvastunk. Utána mentjük el.
8. Az `Enter`-rel a fájlt hozzáfésülhetjük a **Rendszerleíró adatbázishoz**, tehát a módosítást elvégeztük. Ha viszont nem tetszik, akkor az eredeti `REG`-fájllal visszaállíthatjuk az eredeti állapotot!

Formázott levél készítése

Amikor a *Jegyzettömb* szolgáltatásaival nem elégszünk meg, és formázott szöveget szeretnénk látni, akkor használhatjuk például a *WordPad* szövegszerkesztőt. Ez már a Windows 95-ben is elérhető volt. Színes és változatos betűtípusok használatával tehetjük látványosabbá az írásunkat. A bekezdések formázásával és a tabulátorok használatával rendezett szöveget készíthetünk, amely már az egyéni és a hivatalos levelezésünk lebonyolítására is alkalmas.

Rajzok beillesztésével fejléces, ábrákkal illusztrált levelet is készíthetünk. Ha van színes nyomtatónk, akkor érdemes használni a színes betűket, és a rendelkezésünkre álló betűtípusok széles választékát. Akár egyszerű szórólapok elkészítésére is alkalmas. A kész levelet kinyomtathatjuk, vagy faxmodem birtokában azt azonnal el is küldhetjük faxon.

Tipp:

Az objektumok beszúrásával akár hangfájlok vagy videofájlok is illusztrálhatják a mondandónkat, de programokat is indíthatunk belőle. Az objektum beszúrása természetesen azt is jelentheti, hogy egy **WordPad objektumot** szúrunk be, külső fájlból, csatolva. Ennek hatására azt képként szúrja be, minden megnyitáskor frissíti, így az abban tárolt információ mindig pontos és aktuális.

Tipp:

A különféle beszúrható objektumok különböző szolgáltatásokat jelenthetnek számunkra. Például a **Csomag** objektum beszúrásával programot is indíthatunk a dokumentumból. Ha a dokumentum végén egy sorban ilyen objektumok szerepelnek, akkor a szükséges programok egy kattintásnyi közelségbe kerülnek. Természetesen ezeket a csomagikonokat az elküldés előtt törölni kell.

A weblapok alkalmazása

A *FrontPage Express* weblapszerkesztő az IE 4 programcsomaggal együtt érkezett, így annak telepítése esetén a Windows 95 felhasználóknál is rendelkezésre állhat. Ennek előnye a *WordPaddel* szemben az elektronikus dokumentumok készítésekor jelentkezik.

A dokumentum megjelenése szinte ugyanolyan lehet, sőt a táblázatok használatával itt sokkal rendezettebb dokumentumokat készíthetünk. A hiperhivatkozások használatával pedig szabadon szörfözhetünk a dokumentumaink között.

Az Aktív Asztalon elhelyezett weblap a feljegyzések fejezeténél említett feladatok elvégzésére is alkalmas. Előnye, hogy az Aktív Asztalon megjelenő kis úszó keretben nem egy fehér háttéren megjelenő írógépbetűvel írt szöveg látható, hanem egy tetszőlegesen formázott szöveg. Itt viszont elhelyezhetünk hiperhivatkozásokat is, így az internetes weblapok egy kattintással elérhetők.

Tipp:

Ha újságokból, hirdetésekben számunkra érdekes internetes címekhez jutunk hozzá, akkor azokat általában fel szoktuk írni egy kis papírra, amelyeket aztán idővel el is keverünk. Ha az Aktív Asztalunkon megjelenített weblapon rendszeresen gyűjtjük a hiperhivatkozásokat, esetleg egy mondatnyi vagy egy bekezdésnyi leírással is kiegészítjük, akkor hónapok múlva is jól használhatjuk ezeket a weblapokat. Mindig a tetejére írjuk a legújabb címeket, és esetleg egy külön fájlba gyűjthetjük azokat, amelyek valóban hasznosak is voltak a számunkra.

Tipp:

Az Aktív Asztalon lévő weblap tartalmazhat JScript vagy VBScript programokat is, amelyekkel dinamikussá is tehetjük a weblapot. Egy kis programmal például a napi dátum is megjeleníthető az Asztalon.

Tipp:

Az Aktív Asztalon lévő weblap szerkesztéséhez két út vezet. Ha rákattintunk az egér jobb gombjával, és kiválasztjuk a **Forrás megtekintése** menüpontot, akkor a *Jegyzetömb* nyitja meg a dokumentumot. Ha egyszerű a weblapunk, akkor itt is szerkeszthetjük annak tartalmát. Ehhez csak el kell lesni egy-két HTML-elem jelentését, és könnyedén beírhatjuk mi is azokat.

Tipp:

Helyezzünk egy parancsikont a Tálcánkon lévő eszköztárra. Ehhez azt a mappát húzzuk az eszköztárra, amelyikben az Aktív Asztalon megjelenő dokumentumokat tároljuk. Így egy kattintással meg tudjuk nyitni a mappát, és a fájlok helyi menüjéből a szerkesztés egyszerűen kiválasztható.

Tipp:

Ha nem a *FrontPage Express* az alapértelmezett weblapszerkesztő, de mi azt szeretnénk használni, akkor ebbe a mappába el kell helyoznünk egy parancsikont, ami a programra mutat. Ehhez nyissuk meg a mappát, majd a **Start menüt** is. Mutassunk a **Start menüben** a **FrontPage Express** menüpontra, majd a CTRL-t lenyomva tartva húzzuk a menüpontot a mappánkba. Talán furcsán hangzik, de a **Start menüben** is parancsikonok vannak, és nekünk is éppen arra van szükségünk.

Ezután már nincs akadálya annak, hogy a szerkesztendő HTML dokumentumot egyszerűen csak ráhúzzuk az egér bal gombjával erre a parancsikonra. Ez a dokumentumnyitási módszer már a Windows 3.1-ben is működött, de azóta talán feledésbe merült.

Tipp:

A Windows 98 vagy az Internet Explorer 4/5 telepítése után alapértelmezésben az Aktív Asztal jelenik meg, mégpedig egy újfajta háttérrel, ami nem kép, hanem egy weblap. Ezen érdemes elgondolkodni, és egy saját weblapot tervezni. Vegyük figyelembe azt is, hogy felette az Asztal ikonjai is megjelennek, így azok ne zavarják a weblap információtartalmát.

Ha ezen a weblapon jelenítünk meg képeket, információkat, táblázatok segítségével területekre osztjuk a „képernyőnket”, akkor nem több fájlban jelenik meg a képernyőnk tartalma, hanem csak egyben, aminek karbantartása, megjelenítése sokkal egyszerűbb.

Ha változatos képet szeretnénk látni a képernyőnkön, akkor a táblázatban a cellákat tetszőlegesen színezzük, akár mindegyiket másra. Ha a keret vastagságát nullára állítjuk, akkor az nem lesz látható, csak az, hogy az információk a képernyőn rendezetten jelennek meg.

Tipp:

Nézzük meg a `C:\Windows\Web\Wallpaper\Windows98.htm` fájl tartalmát egy *Jegyzet*ombben. Azt fogjuk látni, hogy a képre való hivatkozás kicsit szokatlan. Így néz ki:

```
<IMG SRC="res://membg.dll/membg.gif">
```

Keressük meg a *kereső* program segítségével a `membg.dll` fájlt, és egy arra alkalmas betekintővel nézzük meg a tartalmát, és keressük meg a „`membg.gif`” karakterláncot benne. Persze nem találjuk, mert itt Unicode-os kódolással szerepel, de szemmel olvasva a fájl elején meglegljük az olvasható információkat, a keresett fájlneveket, mind a 37-et. A következőkben felsorolt nevek bármelyike beírható az előző utasításorba a `membg.gif` helyett.

Ha ezt a sort egy *HTML*-fájl forráskódjában helyezzük el, akkor az egy képet fog megjeleníteni, amelyet weblapjaink díszítésére is felhasználhatunk. Előnye, hogy gyorsan megjelenik, hiszen a felhasználónál – *ha az Windows 98-at használ* – elérhető, és nem az Internetről kell letölteni.

A weblap forráskódjába érdemes (*vágólap segítségével lemásolva*) 37-szer beírni az *IMG*-sort, majd a fájlneveket az itteniekre kicserélni. Így egyszerre megnézhetjük az összes képet.

BACKGND.GIF	BLD1678.JPG	BLD27.JPG
BRICK.JPG	BUS.JPG	C_BIKE.JPG
C_BIRD2.JPG	C_BIRD3.JPG	C_CAFE.JPG
C_FTN1.JPG	C_FTN3.JPG	C_FTN4.JPG
C_LAKE1.JPG	C_LAKE2.JPG	C_PLACE.JPG
C_RECEP.JPG	C_SPORT.JPG	CD.JPG
CREDIT.GIF	EMP1.JPG	EMP3.JPG
FRAME0.JPG	FRAME1.JPG	HAMMER2.JPG
PIERS.JPG	KINGDOM.JPG	LOGO.GIF

MARKET.JPG
RTM1.JPG
TRAIN.JPG
WELCOME.JPG

MEMBG.GIF
SEA-BLD1.JPG
WATER1.JPG

NEEDLE.JPG
SEA-BLD3.JPG
WATER2.JPG

Tipp:

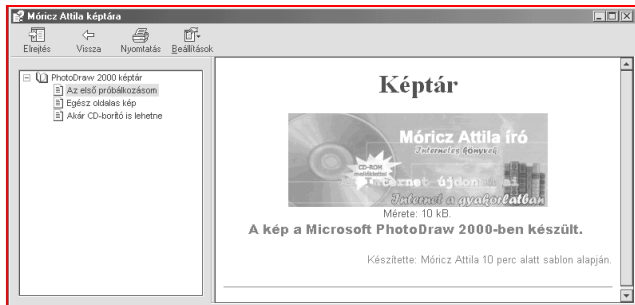
A beírást megspórolhatja, ha a weblapot letölti az internetről a <http://members.xoom.com/morati/kepek.htm> címről. Ez a weblap a képeket rendezett formában tartalmazza. Érdeemes megnézni, hogy a weblap letöltése után a képek azonnal megjelennek, hiszen azokat nem az internetről kell letölteni, hanem a helyi fájlrendszerből veszi elő a programunk.

5. ábra: Rejtett képtár a Windowsban

Tipp:

Letölthető az internetről a Microsoft webhelyéről a legújabb **HTML Help** program, amelynek segítségével viszonylag egyszerűen készíthetünk HTML-alapú súgófájlokat. Ennek előnye, hogy a weblapjainknak még egy újabb felhasználási területet szerezhetünk. Ezek letöltése egyszerűbb, méretük kisebb, és a felhasználó ráér alaposan elolvasni annak tartalmát, böngészhet benne, ami az interneten lévő tartalomról nem mondható el, mert ott szorít az idő.

6. ábra: Saját súgófájl vagy akár képtár, netán weblaptár

A program képek rendezett tárolására is alkalmas, amelyek között könnyen találhatunk. Igaz ez nem része a Windows 98-nak, de ott már azokkal a súgófájlokkal találkozhatunk, amelyek ezzel a programmal készültek. Fontos, hogy felismerjük, hogy a weblapok a mindennapi munkáink részei lesznek, így azok egyre szélesebb körben terjednek el, ezért nekünk is követnünk kell az új kor kihívásait.

Képek kezelése

A *Paint* program segítségével játszi könnyedséggel rajzolhatunk, készíthetünk akár céges logót, vagy szerkeszthetünk át más forrásból érkezett képet. Sokszor egy levelet egyszerű kis képekkel is látványossá tudunk tenni.

Ha csak a Windows 98-at telepítettük, akkor a *Paint* program csak a BMP-képeket tudja kezelni. Ha azonban telepítjük például az Office-t, vagy annak

egy alkalmazását a szükséges Office eszközökkel és grafikus szűrőkkel, akkor már a *Paint* is alkalmas lesz a GIF- és JPEG-képek kezelésére.

Ekkor már alkalmas lesz a program arra, hogy a weblapon megjelenő képeket is szerkessze. A weblaphoz szükséges képeket megrajzoljuk, illetve más képekből össze is szerkeszthetjük, és a hivatkozott tömörített képformátumokba el is menthetjük azokat.

Tipp:

A parancsikonjaink megjelenését tehetjük változatosabbá a *Paint* program segítségével.

- ☞ Válasszunk egy tetszőleges fájlt bárhol a fájlrendszerünkben, és az egér jobb gombjával húzzuk ki azt az Asztalunkra, és válasszuk ki a felbukkanó menüből a **Parancsikon létrehozása** parancsot.
- ☞ A parancsikon a dokumentum ikonját veszi fel, ezért minden azonos típusú parancsikon azonos lesz, de ezen most változtatni fogunk!
- ☞ Indítsuk el a *Paint* programot, és válasszuk ki a **Kép / Tulajdonságokat**.
- ☞ Kattintsunk az **Egység / ☉ képpont** elemre, majd írjuk be a méreteket, ami 32 x 32 képpont. Ha nagyobbat adunk meg, akkor az Intéző a megjelenítésnél a képet arányosan kicsinyíti, tehát megváltoztatja annak megjelenését.
- ☞ A kép nem lesz valami nagy, ezért a jobb megjelenítéshez azt fel is nagyíthatjuk a **Nagyító** gombbal.

Most három választásunk lehet.

- 1) Rajzolunk egy képet ezen a kis területen.
- 2) Nyitunk egy újabb *Paint* ablakot, ahol megnyitunk egy létező képet, és annak piciny részletét a vágólapon keresztül átvisszük az ikonszerkesztőnkbe, esetleg a **PrtSc** billentyűvel a képernyő tetszőleges részletét is felhasználhatjuk.
- 3) Az előbbi módszerrel „szerzünk” egy képet, majd azt átszerkesztjük.

A lényeg az, hogy az ikon elkészülte után azt el kell mentenünk, mégpedig **ICO**-kiterjesztéssel. Célszerű ezt a **Dokumentumok** mappánkba egy külön **Ikon** almappába menteni, és ott gyűjtögetni az ikonokat.

Most kapcsoljuk hozzá ezt az ikont a parancsikonunkhoz.

- Válasszuk ki a parancsikonunkat az Asztalon (*lehet bárhol*), és a helyi menüjéből (*jobb gombos kattintásra kapjuk*) válasszuk ki a **Tulajdonságok** parancsot.
- Kattintsunk az **Ikonsere...** gombra, és a megjelenő párbeszédablakban a **Tallózás...** gombra.
- Ebben a hagyományos tallózó ablakban keressük meg a saját ikonunkat, és válasszuk ki. Az OK-val kilépve a parancsikonunk már új ikonnal rendelkezik.

Tipp:

Ha az ikon rajzolásának nehézkes műveletét el szeretnénk kerülni, akkor a keresőprogrammal is kereshetünk (*Start menü / Keresés / Fájlok...*).

A másik módszer az, hogy a parancsikon tulajdonságainál az ikoncserénél EXE- vagy DLL-fájlt választunk ki, (*a Windows és a System mappákban találunk többet is*) amelyek tartalmazhatnak egy vagy több ikont.

Tipp:

A saját ikonunk megrajzolása után ér bennünket a meglepetés, hogy annak képe nem úgy jelenik meg a mappában, ahogyan megrajzoltuk. Ennek az oka az, hogy az ikon megjelenítésekor az Intéző program az ikon bal felső sarkában lévő pont színét tekinti olyan háttérszínnek, amelyet nem jelenít meg.

Ezért egy teljesen fekete négyzet esetén fehér, vagyis láthatatlan ikont kapunk. Ha ennek a négyzetnek a bal felső egyetlen pixelét fehér színűre rajzoljuk a Paintben a ceruza eszközzel, és természetesen jól kinagyítva, majd elmentjük az ikont, akkor a mappában azonnal meg is jelenik egy teljesen fekete négyzet, amelynek bal felső sarkában egy fehér pontot találunk.

Ha a bal felső sarok pontja például zöld, akkor az ikon zöld színei helyett fehér jelenik meg, ezért a bal felső sarok színének olyat válasszunk, amely nem szepel az ikonban.

Tipp:

Ha van egy saját fényképünk képfájl formájában, akkor azt is lekicsinyíthetjük. A képet jelöljük ki, majd a **Paint Nyújtás/Döntés** műveletével kicsinyítsük le annyira, hogy az elférjen egy ikonban.

Ezt felhasználhatjuk például az Asztalon megjelenő Dokumentumok mappa ikonjához, ami valóban a miénk, tehát jogosan díszítjük azt a saját képünkkel. (A módosítás elvégezhető a Képernyő tulajdonságainál a Hatások lapon.)

Tipp:

Hogyan nyissunk meg csupán a Windows 98 megléte esetén tetszőleges grafikus fájlt, és hogyan használjuk fel azt a *Paint* programban?

- ☞ Indítsuk el a **Start menüből** az **Imaging** programot.
- ☞ Kattintsunk az eszköztárán lévő **Megnyitás** gombra, és gördítsük le a **Fájltypus** listát. Látni fogjuk, hogy a legfontosabb grafikus fájltypusokat ismeri.
- ☞ Nyissuk meg a kívánt grafikus fájlt, amit a *Paint* nem tudott volna megnyitni.
- ☞ Válasszuk ki a **Szerkesztés / Oldal másolása** parancsot, és a *Paint* programra átlépve azt már oda be is illeszthetjük.

A módszer visszafelé sajnos nem működik, mert a program menteni csak *bmp*, *tiff* és *awd* formátumban tud, amelyek nem jók a weblapokhoz.

Tipp:

A *GIF*- és *JPEG*-fájlok átrajzolásakor használhatjuk segítségként a *webböngésző* programunkat is. Indítsuk el az **Internet Explorer** üres lappal, majd a kiválasztott képet dobjuk egérrel az **IE** ablakába.

1. Utána kattintsunk rá a jobb egérgombbal, és válasszuk ki a **Kép mentése más néven...** parancsot. Itt tudjuk módosítani a fájltypust *BMP*-re is
2. Ha közvetlenül akarjuk felhasználni a képet, akkor a helyi menüből a **Másolás** parancsot válasszuk ki. Ekkor a kép a vágólapra kerül, ahonnan beszúrhatjuk a *Paint* programba.

Tipp:

A *Paint* program arra is alkalmas, hogy a rendszerünk leállításakor megjelenített képeket módosítsa. A *Windows* mappánkban található a *logos.sys* és a *logow.sys* fájlok, amelyeket a *Paint* program is meg tud nyitni, mivel ezek valójában bitképek.

1. Jelöljük ki a két fájlt, másoljuk le azokat (*Ctrl+C*), majd illesszük be a saját **Dokumentumok** mappánkba.

2. A képek **Tulajdonságok** lapján kapcsoljuk be a **Csak olvasható** jellemzőt (*attribútumot*), mert lehet, hogy az eredeti képeket vissza szeretnénk állítani egyszer.
3. Indítsuk el a *Paint* programot, majd húzzuk rá az első képet a *Paint* ablakára az egér bal gombjával.
4. Most azt látjuk, hogy a kilépésnél megjelenő egyik képet nyitottuk meg, de vízszintesen össze van nyomva. A Windows ugyanis ezt a 320x400-as képet fogja vízszintesen széthúzni a képernyőn.
5. Ezért most állítsuk át a kép méretét. Nyomjuk meg a **Ctrl+E**-t, majd módosítsuk a kép méretét 640x400-as méretre.
6. Jelöljük ki az egész képet a **Ctrl+A**-val, és válasszuk ki a **Nyújtást** a **Ctrl+W**-vel, és vízszintesen húzzuk szét 200%-ra, vagyis a duplájára.
7. Most normális megjelenésében láthatjuk a képet és a feliratokat. Módosítsuk tetszőlegesen a képet, esetleg egy teljesen új képet is beszúrhatunk.
8. A munka végén jelöljük ki a teljes képet, vízszintesen nyomjuk össze a felére (50%), és állítsuk vissza a kép eredeti méretét 320x400 képpontra.
9. Mentsük el a fájlt, de közvetlenül a Windows mappába, és a megfelelő `logo*.sys` néven. Ekkor írjuk felül az eredeti képeket, de a saját mappánkban van egy biztonsági másolat róluk.

További megjelenítők

A dokumentumok megtekintéséhez régebben csak annak szerkesztőprogramját tudtuk felhasználni. A Windows 95 óta már létezik a **Nézőke**, amely a legfontosabb dokumentumokat meg tudja jeleníteni. Azonban e program nem kifejezetten felhasználóbarát, mert még a vágólap kezelését sem támogatja.

Azonban az **Internet Explorer** megjelenésével megjelent valami új, ami ebben a témában is segítséget nyújthat.

Tipp:

Hogyan nyissunk meg egy 56 kB-nál nagyobb méretű szövegfájlt csupán megtekintésre? Vagy hogyan nézzünk meg egy olyan szöveges fájlt, amelynek kiterjesztése nincs a Windowsban regisztrálva?

A megadott méret a **Jegyzetomb** számára korlát, ennél nagyobb fájlt nem tud megnyitni. Bár a **Nézőke** meg tudja jeleníteni, de annak kezelése elég lassú, és nem tudunk a szövegből kimásolni részeket a vágólapon keresztül. Ha pedig a

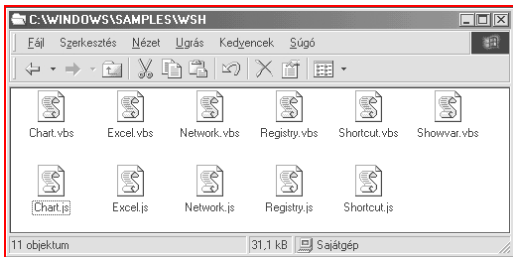
fájltípust a Windows nem is ismeri, akkor a nézőke sem jelenik meg a fájl helyi menüjében, de akkor sem biztos, hogy hajlandó lenne megjeleníteni a fájlt. Ha viszont ezt a nagyméretű ismeretlen kiterjesztésű fájlt ráhúzzuk az **Internet Explorer** nyitott ablakára, akkor már megoldódik a gondunk, mert az meg fogja jeleníteni a fájlt. Előnye, hogy a LOG-típusú fájlokat gyorsan megnyitja, és gyorsan tudunk bennük lapozgatni, keresni, kijelölni, és a kijelölést a vágólapon keresztül más dokumentumba átmásolhatjuk. Ezért érdemes ezt a programot a **Küldés** almenüben elhelyezni, hogy mindig kéznél legyen. *(A végrehajtás menetét lásd a következő főfejezetben!)*

A rendszer újabb szolgáltatásai

A Windows az **Internet Explorer 4-es** programcsomaggal együtt olyan szolgáltatásokat nyújt, amelyeket mindenképpen érdemes megismerni.

- ⇒ **Utat mutatnak a jövő alkalmazásai felé:** Egységesebbé tehetjük a fájljainkat, ha elsősorban a webböngészőben megjeleníthető formátumokat részesítjük előnyben.
- ⇒ **Újabb értelmet nyer a weblapokkal való ismerkedés:** Egyre több helyen használhatjuk a weblapokat Megjeleníthetjük azokat az Aktív Asztalon, a mappák hátterében, a weblapok e-mail üzenetek forrásai lehetnek, és egyszerű programfájlok tartalmazhatnak.
- ⇒ **Kiszélesíti a programozási nyelvek alkalmazási lehetőségeit:** A Microsoft Visual Basic programozási nyelv már nem csupán önálló programozási nyelv, hanem a **VBScript** fájlok készítésénél is használható, amelyek weblapjainkat tehetik dinamikussá, de a Windowsban is számos alkalmazási területe létezik. A **JScript** programokat ugyanúgy tudjuk futtatni a Windowsban, így azok hívei is újabb fejlesztésekbe kezdhetnek.

Tipp: Nyissuk meg a **C:\Windows\Samples\Wsh** mappát, és nézzük meg a tartalmát. Aki csak egy kicsit tud programozni, annak ezek a fájlok csemegeként szolgálnak, mert olyan lehetőségeket villantanak fel előtte, amelyekre eddig csak a programozóknak állt a rendelkezésére. Futtassuk nyugodtan a programokat, és nézzük meg mit csinálnak. *(Az első kettő csak az Excel megléte esetén futtatható.)* Utána nyissuk meg szerkesztésre a fájlokat, és nézzük meg a tartalmukat.

7. ábra: Eldugott programfájlok a Windows mappájában

- ⇒ Néhány menü és eszköztár több helyen is megjelenik a Windowsban. Segítségükkel könnyebben elérhetjük a mappáinkat, dokumentumainkat a helyi fájlrendszerben és az interneten. Mindezek a parancsikonok hatékonyabb alkalmazását is elősegítik.

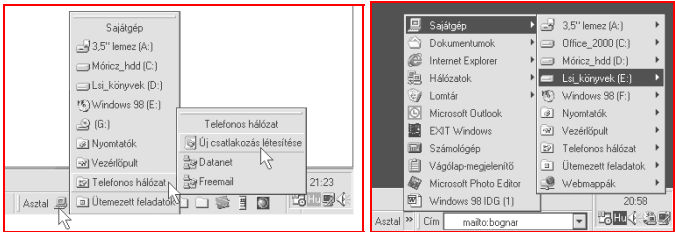
Eszköztárak a Tálcán

A Windows 98 vagy IE 4/5 telepítése után az Asztalunk weblapként jelenik meg, és a Tálcán is felbukkan egy eszköztár néhány gombbal. Ha a Tálcán a jobb gombbal kattintunk, akkor a helyi menüben is láthatunk egy **Eszköztárak** almenüt, ami újdonság a Windows 95-höz képest. Érdeemes kipróbálni kis és nagy ikonokkal, szöveggel és anélkül, de még akkor is tartogat további érdekességeket az eszköztár.

Tipp:

Jelenítsük meg a Tálcán az Asztal nevű eszköztárat! Mást is választhatunk, de ennek van egy érdekessége.

- ☞ Kattintsunk a jobb egérgombbal a Tálcán, és válasszuk ki az **Eszköztárak / Asztal** parancsot.
- ☞ Ekkor az úgy jelenik meg, hogy elfoglalja az egész Tálcánkat, ezért kattintsunk a jobb egérgombbal az Asztal eszköztár címkéjére, és válasszuk ki a **Szöveg megjelenítése** parancsot (*így töröljük a kapcsolómezőjét*).
- ☞ Utána IE 4 esetén a **CTRL** billentyűt lenyomva kattintsunk az Asztal eszköztáron lévő **Sajátgép** ikonra. Ekkor megnyílik egy menü, amelyben a meghajtók, mappák minden esetben almenüként jelentkeznek. Így azokra kattintva tovább nyitogathatjuk, amíg a keresett dokumentumot meg nem találjuk. Így olyan programokat is elindíthatunk, olyan dokumentumokat is megnyithatunk, amelyek nem szerepelnek a *Start menüben* vagy valamilyen más eszköztáron.
- ☞ Az IE 5 esetén annyi a változás az előzőekhez képest, hogy teljesen félretolhatjuk az eszköztárat. Ekkor ugyanis megjelenik a neve mellett egy jobbra mutató duplanyilas gomb. Ha erre kattintunk, akkor menüként nyílik meg az eszköztár összes eleme, és nem kell a **CTRL** billentyűt se nyomni, úgy böngészhetünk a menük között, mint a *Start menüben* szoktunk.

8-9. ábra: Az Asztal eszköztárról az egész gépünk bejárható (IE 4 és 5)

Ebben a megjelenítésben elérhetjük a Vezérlőpult és a többi rendszermappa elemeit is. Minden olyan menüpont almenü, amelynél kis háromszögjelzés látható (IE 5). Az IE 4-nél nincs jelzés, így mind a Sajátgépre, mind a meghajtókra, mappákra úgy kell kattintani, hogy közben nyomjuk a **CTRL** billentyűt is.

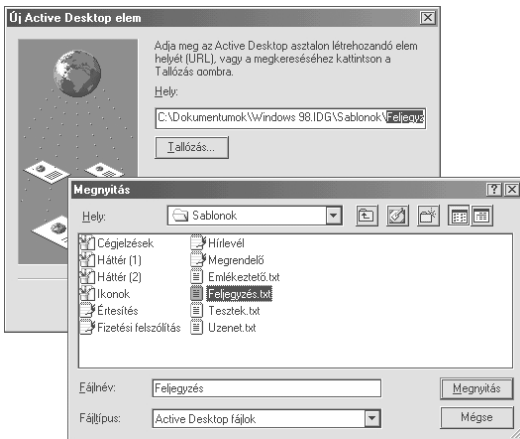
Mivel így a mappák tartalma is egyszerűen elérhető, ezért minden fájlnál az alapértelmezett műveletet hajtja végre a rendszer. A programokat elindítja, a dokumentumokat megnyitja az alapértelmezett szerkesztőprogramjával, az ismeretlen fájlknál pedig rákérdez. Ha mást akarunk végrehajtani a kijelölt fájljal (*menüponttal*), akkor a menüpontra kattintsunk rá a jobb egérgombbal, mire megjelenik annak szokásos helyi menüje. Szóval menü hátán menük jelenhetnek meg.

Dokumentumok az Aktív Asztalon

Most lássuk, hogyan jeleníthetünk meg olyan dokumentumokat az Aktív Asztalon, amelyekről nem is gondolnánk.

- ☞ Kattintsunk az Asztalon a jobb egérgombbal, és válasszuk ki a menüből az **Active Desktop / Asztal testreszabása...** menüpontot.
- ☞ Ekkor megjelenik a **Képernyő tulajdonságai** párbeszédablak a Web lapjával, ahol az **Active Desktop megjelenítése weblapként** kapcsolómezt is kapcsoljuk be.
- ☞ Kattintsunk az **Új...** gombra, és olvassuk el figyelmesen a megjelenő kis párbeszédablakot, és most válasszuk a **Nem** gombot. (*Ha az Igent választjuk, akkor csatlakozik az internetre, és megjelenít olyan weblapokat, ahonnan érdekes és hasznos elemeket tölthetünk le az Aktív Asztalunkra.*)

- ☞ A megjelenő varázsló-típusú ablakban közvetlenül beírhatunk egy internetcímet, vagy a **Tallózás...** gombbal egy helyi fájlt is választhatunk.
- ☞ Ez utóbbi esetben a **Fájlnév** mezőbe írunk be egy csillagot, és nyomjunk **Entert**, mert így minden fájlt megjelenít.
- ☞ Alapértelmezésben választhatnánk **HTM-**, **GIF-**, **JPG-**típusokat, de mászt nem, pedig többet is meg tud jeleníteni.
- ☞ Nyugodtan választhatunk **TXT-**fájlt is, vagy bármilyen fájlt, amely tulajdonságainál megadtuk a **MIME-típust** is, mert azokat a webböngésző programunk is meg tudja jeleníteni.
- ☞ **Mappát** is megjeleníthetünk az Asztalon, így nem foglalja a helyet a gombja feleslegesen a Tálcán. Ehhez viszont válasszunk ki egy tetszőleges fájlt az illető mappában, és az OK-val lépünk ki.

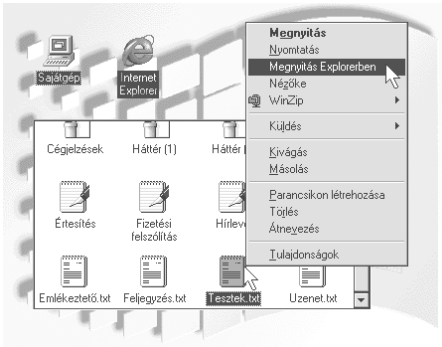

10. ábra: Mappa megjelenítése az Aktív Asztalon

- ☞ A megjelent elérési út mögül töröljük ki a fájlnévet. Itt is OK-val lépünk ki, és meg fog jelenni a mappa az Asztalon.
- ☞ Választhatunk tetszőleges elrendezést, és ha kisebbre méretezzük az ablakot, akkor görgetősávval érhetjük el a többi ikont.

Kattintsunk bátran az ikonokra, és a szokásos helyi menüjük fog megjelenni. Ugyanígy az ikonok közé is kattinthatunk, mert akkor a „mappára” vonatkozó helyi menü jelenik meg.

11. ábra: Még a megjelenített mappa tartalma is „aktív”

<http://www.moricznet.hu>